

รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) มอบนโยบายในการตรวจเยี่ยมสำนักงานงบประมาณ

วันพุธที่ 26 มีนาคม 2546 เวลา 11.00 – 12.00 น.

ณ ห้องประชุม ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์

รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) : ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณท่านพรชัย ที่เชิญให้มารับฟังความคืบหน้าของสำนักงานงบประมาณ ต้องเรียนว่า 1 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลรู้สึก appreciate กับสิ่งที่สำนักงานงบประมาณทำมา โดยเฉพาะท่านพรชัยกับทีมผู้บริหาร ตอนแรกๆ ที่เสนอชื่อท่านพรชัยยังไม่แน่ใจว่าจะสามารถฟันฝ่าได้หรือเปล่า แต่เวลาผ่านไปเห็นชัดเจนว่ารัฐบาลตัดสินใจไม่ผิด เพราะงานคืบหน้าไปด้วยดีจริงๆ แล้วเป็นสิ่งที่น่าเห็นใจสำนักงานงบประมาณมาก เพราะว่ายุคนี้เป็นยุคที่ท่านต้องเผชิญกับหลายประเด็น คือ

1. อยู่ในช่วงการปฏิรูปเรื่องงบประมาณ ระบบวิธีการ ซึ่งเราไม่คุ้นเคยมาก่อน โดยเฉพาะหน่วยราชการ budgeting ในสมัยก่อนนั้น การจัดงบ shift มาสู่ strategic planning เชิงยุทธศาสตร์ อันนี้ไม่ง่าย
2. ขณะนี้มีเรื่องวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและมีเรื่องของสงครามเข้ามา ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ท่านต้องใช้ความสามารถสูงพอสมควรที่จะจัดการงบประมาณอย่างไรเพื่อประคองให้เศรษฐกิจนั้นสามารถเติบโตได้ตามเป้าหมาย
3. ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมันไม่มีทางที่จะเติบโตได้โดยตลอด ที่ GDP โตขึ้นมาได้ทุกวันนี้ เพราะสมัยก่อนที่ผ่านมาเป็นสิบๆ ปี ยังมีช่องว่างอยู่มาก ที่ขาดการจัดการ ข้นนอตตรงไหน ก็ขันได้ทุกจุด ฉะนั้น เมื่อขันแล้ว ทำให้ทุกอย่างมี efficiency งานเริ่มเดิน GDP ก็เริ่มเกิดขึ้นมา นั่นคือ 2 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลชุดนี้ทำโดยตลอด ดูว่างานตรงไหนบ้างที่ยังไม่ได้ทำ ขันให้แน่น ทำให้ดี มันมีผลต่อการ generate economic activity ทั้งสิ้น แต่ว่า bottom line นั้น มีอยู่จุดๆ หนึ่ง คือว่า โครงสร้างความสามารถของประเทศหลุด โดยค่อยๆ หลุดตัว มันหลุดมานานแล้ว ไม่ใช่เพิ่งหลุด ประเด็นนี้เคยคุยกันมานานแล้ว และวันนี้เชิญท่าน ดร. ชัยอนันต์มาด้วย เพราะท่านสนใจเรื่องนี้

ผมเคยพูดเรื่องความสามารถแข่งขัน 7-8 ปีที่แล้ว ถ้าตัวนี้ไม่ได้รับการแก้ไข ไม่มีการปรับโครงสร้างอย่างจริงจัง วันหนึ่ง ceiling ของ growth จะไม่สามารถขึ้นไปได้อีก ฉะนั้น ช่วงนี้ที่เราสามารถประกาศว่า 6% 7% 8% ก็เพราะเราเห็นช่องทางว่าถ้าเราไปอุดรู ดันให้เต็มที มันเป็นเรื่องที่ทำได้ แต่ถึงจุดๆ หนึ่ง ถ้าเราแข่งขันเขาไม่ได้ คนของเราสู้เขาไม่ได้ ทรัพยากรของเราสิ้นเปลืองไป งานทั้งหลายใช้ทรัพยากรไม่มี efficiency ก็สู้เขาไม่ได้ เพราะว่างบางส่วนก็ต้องเริ่มปูทางสำหรับการยกระดับความสามารถแข่งขัน อันนี้เป็นหน้าที่ที่ต้องทำออกมา ฉะนั้น ภายใต้ภาวะอย่างนี้ที่ท่านเผชิญหลายอย่าง ต้อง balance ตรงนี้ให้ดีๆ ถือว่าเป็นที่เข้าใจกัน ปกติเวลาเราคุยกัน เราคุยแบบเปิดอกนะครับ สบายมาก ผมอาจารย์เก่าอีกหน่อยจบแล้ว คงไปสอนหนังสืออย่างเก่า

จริงๆ แล้วงานที่ผ่านมา 2 ปี ผมถือว่าเรื่องของงบประมาณเป็นสิ่งที่ผม happy ที่สุด คือตอนเป็นอาจารย์ ผมสอนเรื่องยุทธศาสตร์ สอนเรื่อง strategic planning เป็นสิบปี และผันอยู่นานแล้วว่าจะต้องเอาสิ่งเหล่านี้มาใช้ในการบริหารประเทศ และวันนี้มันก็เริ่มเป็นจริงขึ้นมา ฉะนั้น strategy base เป็นหัวใจของงบประมาณ ท่านพยายามประคองสิ่งเหล่านี้ให้มันเกิดให้ได้ เมื่อครู่ท่าน present ภาพออกมาว่างบประจำ 75% งบลงทุน 21.5% ถึงแม้ว่าเงินมันจะน้อยลง เพราะเรามีภาระดอกเบี้ย แต่ผมเชื่อว่าเงินเหล่านี้เพียงพอ ขออย่างเดียว คือ เงินที่บอกว่า 21.5% ให้มันเป็นเงินที่ลงไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมายจริงๆ ไม่ใช่บอืแหละซะละ เช่น ถ้าเป็นงบท่องเที่ยวมันต้อง promote ท่องเที่ยว สามารถสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ขึ้นมาได้ ไม่ใช่บสร้างถนน ถ้าเป็นงบสร้างถนน ต้องเป็นสร้างถนนเพื่อที่จะให้เกิดการท่องเที่ยวขึ้นมาได้ เป็นต้น ขอให้ท่านยึดหลักอันนี้เอาไว้ ผมเชื่อว่างบนั้นยังมีอยู่พอสมควร

คำถามที่สำคัญก็คือว่า ท่าน list อุปสรรคมาหลายข้อ แต่อุปสรรคที่ใหญ่ที่สุดมีอยู่ข้อหนึ่งคือ ท่านกำลังจะเปลี่ยนระบบนี้ไปสู่อีกระบบ คือ strategy base มีกระทรวง ในขณะนี้เริ่มจัดทำประมาณใน style ของ strategy base อันนี้คือหัวใจ ท่านไม่ได้ raise ขึ้นมา อันนี้เป็นภาระใหญ่ของท่าน และท่านอย่าไปโทษกระทรวง มันเป็นจุดเริ่มต้น ตอนที่ทำยุทธศาสตร์ของกระทรวงการคลังใช้เวลาเริ่มต้น 4 - 6 เดือน เริ่มต้นให้อธิบดีแต่ละท่านมาพูด commit ในที่สาธารณะกับนักข่าวว่า เขาคิดจะทำอะไร vision คืออะไร แล้วก็ไล่มาเรื่อย จนกระทั่งออกมาเป็นยุทธศาสตร์คลัง เป็นงบประมาณออกมา ถ้าหากกระทรวงไม่ได้เตรียมการเหล่านี้มา มันจะเป็นไปไม่ได้เลย ที่ภายในเวลา 1 - 2 เดือน จะสามารถจัดงบประมาณที่มี strategy base ได้ ฉะนั้น แนวทางคือ ขึ้นกับความสามารถของรัฐมนตรี ผู้บริหารกระทรวงในการที่จะใช้เวลาที่มีอยู่คิดออกมา ทำออกมา ฉะนั้น ความเป็นจริงคือว่า ในทางปฏิบัติมัน มีอยู่น้อยมากที่เริ่มเข้าไปสู่กระบวนการของการจัดงบประมาณยุทธศาสตร์ เพราะว่าตรงนี้ท่านต้องช่วยแก้ไข เพราะเราถือว่า 3 - 4 ปีข้างหน้า คือช่วงเวลาที่ต้อง shift จากระบบหนึ่งไปสู่อีกระบบหนึ่ง ปีหน้าก็ต้องเริ่มไว ๆ แต่จะอย่างไรให้กระทรวงอื่นเขาเริ่มทำสิ่งเหล่านี้ คือสิ่งที่สำนักงานงบประมาณทำอยู่ขณะนี้ เวลากระทรวงเข้าประชุมกัน ท่านส่งรองผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณไปช่วยดูให้แค่นั้นเพียงพอหรือไม่ ต้องไปคิดนะครับ เพราะจริง ๆ แล้ว ต้องไปเหมือนกับเป็นพี่เลี้ยงเลย เข้าไปคลุกกับเขา ไปเริ่มคิดกับเขา แล้วเครื่องผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณอย่างเดียวพอหรือไม่ ควรจะมีผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือไม่ เพื่อเข้าไปช่วยเขากำหนดเลยว่า ถ้าเดือนเมษายนต้อง finalize งบประมาณ ท่านควรจะเริ่มเดือนไหน เริ่มจุดไหน เราจะส่งคนเข้าไปช่วยอย่างไร ถ้าเขามีเป้าหมาย ของเขาเอง เขามียุทธศาสตร์เขาเอง ไม่เป็นไร เราถือว่าเรามีหน้าที่ที่จะเข้าไป support เขาในสิ่งเหล่านี้ ฉะนั้น ปีหน้าผมคิดว่าตรงนี้เป็นเรื่องสำคัญ เหมือนกับ bank บอย. จะปล่อยสินเชื่อให้ SMEs แต่ถ้าไม่มีทีมที่เข้าไปสร้าง SMEs มันก็ยังไม่ทำไม่ได้ อันนี้เหมือนกันเลย ผมเชื่อว่า ตอนนี้องค์กรผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณแต่ละท่านหนักใจมาก แต่ไม่เป็นไรคือ ส่วนของผมก็พยายามช่วยเท่าที่จะทำได้ในขณะนี้ คือว่ากระทรวงที่ขอความช่วยเหลือมาเราก็เข้าไปช่วย ไปดู แต่เวลามันมีจำกัด เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่เลย เพราะท่านกำลังเปลี่ยนระบบจากระบบปกติดั้งเดิมไปสู่ระบบงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ เพราะฉะนั้น ตรงนี้ผมฝากเรื่องนี้ไว้ว่า มี 2 เรื่องที่ผมขอเน้น คือ

1. กระทรวงทั้งหลายมีความเข้าใจหรือยัง และเขามีคนเพียงพอไหม มีความสามารถไหม ที่จะมีการจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ การ training มีเพียงพอหรือยัง เพราะฉะนั้น ปีหน้าทั้งปีท่านต้องใส่ไว้ในแผนงานการทำงานของสำนักงานงบประมาณ จริง ๆ แล้วหลายกระทรวงต้องการให้สำนักงานงบประมาณไปช่วยเขา แต่เขาไม่รู้ว่าจะเข้าทางช่องไหน ติดต่อทางผม ผมก็มีคนจำกัด ไม่รู้จะอย่างไร ผมฝากเรื่องนี้ไว้ด้วย

2. เงินเกินมา 443,000 ล้านบาท แน่นนอน ตรงนี้ pressure ของท่านพรชัยมีอยู่เยอะ เพราะฉะนั้น หลักเกณฑ์ที่ท่าน set ไว้สำคัญมาก วันก่อนที่ผมฝากมาจากทางทีมงาน และท่านชัยอนันต์ ฝากที่ท่านไว้ คือ ท่านต้องมีเกณฑ์ และยึดหลักตัวนั้นแม่น ๆ เลย ยกตัวอย่าง เช่น งบลงทุนเอาอะไรเป็นเกณฑ์ เอาเรื่องของความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศหรือเปล่า เหมือน Balanced Scorecard ต้องมีการให้น้ำหนัก สอดคล้องยุทธศาสตร์ใหม่ create value added ใหม่ อย่างค่าที่ท่านชัยอนันต์ใช้คือ ความเป็น hub แค่นั้น คือภายใต้งบประมาณจำกัด function ของกระทรวงในขณะนั้นมีความเป็นศูนย์กลางที่สำคัญแค่ไหน น้ำหนักของกิจกรรมเป็นอย่างไร ถ้าไม่มีแล้วจะทำงานอื่นต่อไปไม่ได้เลย เพราะว่ามันเชื่อมโยงกับ hub นั้น ตลอดเวลา เป็นต้น ตัวอย่างที่เป็นจริงแล้วในขณะนี้ คือ จีน FTA แล้วเรารู้ว่าขณะนี้จีนสำคัญมาก ๆ เลย ไทยและจีนไม่ได้เป็นทั้งคู่แข่ง เป็นทั้งภัยในการแข่งขัน เป็นทั้งโอกาส เมื่อวานนี้ท่านนายกรัฐมนตรีพูดในคณะรัฐมนตรี จะมีการแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาชุดหนึ่งที่จะรับผิดชอบโดยเฉพาะเลย ต่อการเพิ่มพูนและกระชับกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับจีน ไม่ใช่แค่ FTA แต่ทุกเรื่องเลย เช่น บอกว่าจะมีการไปลงทุนอย่างไร จะส่งออกอย่างไร จะท่องเที่ยวอย่างไร จะค้าขายอย่างไร จะมีการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีอย่างไร เป็นต้น พอพูดถึงจีนปั๊บมันมาแล้ว GMS มันเชื่อมทุกอย่างเลย ตรงนี้กลายเป็นหัวใจแล้ว อีกหน่อย activity เศรษฐกิจตรงนี้มีมหาศาสตร์ทีเดียว เพราะฉะนั้นน้ำหนักตรงนี้หนักเท่าไรต่อการของงบประมาณ เช่น กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยว ของงบประมาณมาส่วนที่เกี่ยวข้องกับ GMS ต้องถือน้ำหนักมาแล้ว เป็นต้น

เมื่อครู่ท่านพรชัยเสนอวิธีการ predict GDP โดยใช้ model เราอยู่แล้ว 4 - 5 ปีข้างหน้า ในเรื่องของ local economy และเรื่องของการแข่งขันกับต่างประเทศ ซึ่ง local economy ตัวไหนสำคัญ เราให้ความสนใจแล้ว ปีที่ผ่านมา GDP เติบโตได้แรงมาก ก็เพราะ local economy เพราะฉะนั้นตรงนี้น้ำหนักต้องให้พอสมควรทีเดียว แต่ว่าหน้าที่ของท่านคือเข้าไป screw เลย ดูว่าสิ่งที่เขาเสนอมานั้น มันถูกต้องหรือเปล่า อย่างตอนนี้ เช่น งบของ OTOP เป็นงบที่ท่านนายกรัฐมนตรีบอกว่าให้ความสำคัญสูงมาก ๆ แต่ผมยังไม่ยอมเซ็นอนุมัติ แต่ส่งทีมงานเข้าไป work กับทางคณะทำงานคือให้ดูทุก ๆ เรื่อง ที่ทำมานั้นมันไปสู่การสร้างดอกออกผลจริง ๆ จะต้องไม่แย่งกันทำ แย่งกันทำ แล้วมันไปตกกับกระทรวงไหนค่อยมาว่ากันอีกที คือการ zero in ทั้งหมด ไปสู่เรื่องของงานออกมา อันนี้คือ การ apply ไปสู่สิ่งอื่น ๆ เหมือนกับงบของ SMEs งบของกองทุนหมู่บ้าน งบอะไรก็แล้วแต่ ขอให้ integrate แล้ว จะสามารถใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างวันนี้ที่อาจารย์ชัยอนันต์ช่วยมาดูเรื่องของงบวิจัย พอใส่เกณฑ์เข้าไป ตัดได้ 50% เลย มันชัดเจนเลยว่าถ้าเราใช้เงินอย่างนี้แล้วมีหลักการที่เป็นเกณฑ์ที่ท่านสามารถตอบได้ชัดและเจ้ากระทรวงเขาจะเข้าใจมากขึ้นที่ทำมาในอดีตเขาไม่เข้าใจว่าทำไมขอแล้วไม่ได้ อันไหนเขาคิดว่าสำคัญว่า กลับไม่ได้ อันไหนเขาคิดว่าไม่สำคัญ กลับได้ อันนี้ต้องสื่อกันให้เข้าใจจะได้ไม่มี pressure มากเกินไป เกรงว่าท่านพรชัยเหลือเวลาอยู่ปีเดียว จะมีแต่ pressure ลงมา เพราะทุกคนขอแล้วหวังที่จะได้ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าท่านต้อง develop เกณฑ์ต่าง ๆ ถ้าเป็นไปได้ เวลาเข้า คณะรัฐมนตรี ท่านเสนอ คณะรัฐมนตรีเลยว่าเกณฑ์ 1 2 3 4 5 ... 8 เป็นอะไร เหมือนสภาพัฒน์ทำเรื่องงบ 16,000 ล้านบาท มีเกณฑ์แล้วตอบชาวบ้านได้ ท่านก็มีอยู่แล้วแหละ เพียงแต่ผมอยากจะให้มันช่วยให้ลึกอีกซักหน่อย และเวลาประชุมก็เอาหลาย ๆ ฝ่ายมา join กัน สมมติว่าทีมงานของท่านมาดู มากกกกันเลยว่าจะเอายังไง แม้แต่งบประมาณ งบที่ไม่เกี่ยวข้องกับบุคลากร งบประมาณ อย่าไปคิดว่าตัดไม่ได้ ความจริงตัดได้ อันไหนไม่จำเป็น ตัด เหตุผลเพราะอะไร เพราะเงินมีจำกัด

ขอฝากอีกเรื่องหนึ่ง คือท่านนายกรัฐมนตรีฝากมาว่าจากการคุยกันหลายรอบ ภายใต้อำนาจของระบบงบประมาณแต่เดิม ซึ่งเรายังไม่สามารถ gear ไปสู่ยุทธศาสตร์ที่สำคัญได้ ทุกคนยังไม่สามารถพร้อมที่จะไปสู่จุดนั้นได้ ทำให้มีบางส่วนของงบที่ไม่สามารถ generate multiplier ได้แรงพอ ฉะนั้น ถ้าหากสามารถตัดได้ ให้ไปรวมกองกันไว้ เป็นงบพิเศษก้อนหนึ่งขึ้นมา จะตั้งชื่ออะไรก็แล้วแต่ ประมาณ 2 หมื่นล้านบาท เพราะภายใต้อำนาจที่เรารอต่อการปฏิรูป ในอนาคตข้างหน้า มันจะมีสิ่งที่จะเกิดขึ้นมาที่ต้องใช้เงินทำให้ได้ ถึงเวลาแล้วไม่มีเงิน มัน run บริหารกันไม่ได้ งบไป fix อยู่กับเรื่องอะไรไม่รู้ที่ไม่เกิด activity ฉะนั้น ตรงนี้ฝากท่านเอาไว้ และภายใต้อำนาจที่เราเก็บภาษีได้ค่อนข้างดี ถึงเวลางบเกินก็สบาย แต่ว่าเอาหลักการตรงนี้ก่อน ถ้ามีหลักที่แข็ง ท่านตัดงบประมาณที่ไม่จำเป็นออก เองบอันนี้ใส่เข้าก่อนนั้น เพื่อไปใช้อย่างมีเหตุมีผล บริษัทจะบริหารภายใต้ภาวะที่มีคลื่นลมแรง ๆ ซึ่งเป็นไปไม่ได้เลยที่จะเอาเงินทุกอย่างไปกระจายไว้กับสิ่งที่เราไม่รู้ด้วยซ้ำว่าเกิดประโยชน์หรือเปล่า จึงต้องมีอยู่ pocket หนึ่ง เอาไว้สำหรับชดเชยกับคู่แข่ง อย่างเช่น เมื่อเข้าผมได้คุยกับ Toyota เรื่อง technical investment 4,000 ล้านบาทมาแน่นอน ปีที่แล้วเราขออันนี้เข้ามา รวมจำนวน 40,000 กว่าล้านบาท พอมี technical เข้ามา เราตั้งชื่อโครงการว่า technical project ประมาณ 4,000 กว่าล้านบาทเข้ามา พุดง่าย ๆ คือ จะใช้เมืองไทยเป็น hub ฉะนั้น การ design และการทำ R & D จะอยู่ที่เมืองไทยหมด ในโลกนี้ Toyota มีแค่ 3 แห่ง คือ อันดับ 1 ที่อเมริกา อันดับ 2 ที่เบลเยียม และอันดับ 3 ที่เมืองไทย หมายความว่าเขาฝากอนาคตอยู่ที่เมืองไทยแล้ว อย่างนี้ถึงเวลาแข่งต้องแข่งกับเขา ข้างบ้านเราเป็นคู่แข่งที่สำคัญ ถึงเวลาไม่มีเงิน ไม่รู้จะทำอย่างไร ฉะนั้น ถ้าท่านมีหลัก ท่านตัดใส่ไว้ตรงนั้น อันนี้ผมฝากไว้

เรื่องอื่นคงไม่มีอะไรมากมาย เรื่องของงบท้องถิ่น ถึงเวลาต้องมีการแก้ไข อันนี้ได้คุยเป็นที่ตกลงกันแล้ว ความจริงรองนายกรัฐมนตรีสามารถให้บทบาทที่มีเพิ่มขึ้นจากการกำกับ cluster กระทรวง ในการทำงบประมาณคราวหน้า ก็อาจให้ช่วยดูแลอีกแรงหนึ่ง เพราะใน cluster ทั้งหลาย ต้องคุยกัน กระทรวงทั้งหลายที่เกี่ยวข้องต้องคุยกันแล้ว ผมคิดว่าน่าจะดีขึ้น แต่คงต้องใช้เวลาอีกพักหนึ่ง ผมอยากจะให้ท่านทำมาก ๆ เลย คือว่าอยากให้ท่านพยายามให้ผู้บริหารได้มีโอกาสเข้าไปคลุกกับกระทรวงอื่น ๆ บางครั้งเมื่อผมดูงบ ผมก็รู้สึกสับสนและเห็นใจเหมือนกัน วันก่อนผมไปที่สภาพัฒน์

แบงงานหลังแอ่น แต่ได้รับงบประมาณเพียง 200 ล้านบาท ผมบอกว่าท่านต้องดูให้ดี ๆ และกล้า ๆ ขอลการสนับสนุน งบประมาณ เพราะท่านเป็นสถาบันที่ต้องทำให้รัฐบาลเต็มไปหมด การพัฒนาบุคลากร การพัฒนา brain ต้องมีงบประมาณ ปีนี้มีโครงการ BOI ต้องไปกระตุ้นเพื่อดึงคนเข้ามา แต่วันนี้ check แล้ว บอกปี ปีที่แล้วโดนตัดเยอะ ฉะนั้น อันนี้ผมว่า น้ำหนักต้องลงดี ๆ อันไหนแรงด่วน สำคัญ ไม่สำคัญ สมัยก่อนผมว่าท่านอาจจะเหนื่อยกว่าสมัยนี้ เพราะสมัยก่อนสมาคม ไม่ได้ ตอนนั้นมันแน่น มีอะไรก็เรียนท่านนายกรัฐมนตรีได้ เพื่อให้ช่วยท่านหน่อยหนึ่ง ท่านสามารถใช้เงินทั้งหมดอย่างมีประสิทธิภาพมีพลัง งานสำนักงานงบประมาณก็จะไปได้ดี ยกตัวอย่าง เช่น ท่านต้องเข้าไปในกระทรวง เพื่อที่จะช่วยเขา formulate strategy ในการทำ ต้องเน้นเลย เป็นหน้าที่อย่างนี้สัก 2-3 ปี ก็ดีขึ้น ถ้ามีอะไรให้ทางพวกผมช่วย บอกเลย ตอนนี้ ผมจับท่านช่วยอนันต์มาช่วยอีกแรง เพราะคณะที่ผมมีอยู่หลังแอ่นหมดทุกคนเลย อาจารย์ชัยวัฒน์ หลังแอ่นแล้ว ท่านสมพลไม่ต้องพูดถึงเลย ผู้ช่วยรัฐมนตรีผมมาช่วยได้หมด ไม่มีปัญหาเลย ยินดีที่จะช่วยเหลือสำนักงานงบประมาณทุกอย่าง ปีที่แล้วถ้าท่านจำได้ ที่ผมพยายามจะเข้าดูสำนักงานงบประมาณ ตอนผมอยู่กระทรวงการคลัง เจตนาไม่ต้องการสูบท่านหรือว่าไม่รู้สู้ทำไม เจตนาคือสานฝันให้เป็นจริง คือว่าอยากให้การทางงบประมาณเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการปฏิรูป ท่านไม่สามารถ control การเมืองได้ แต่ท่านสามารถใช้งบประมาณ control ได้ control ทิศทางของประเทศได้ และภายใต้การบริหารประเทศที่มีพลังทางการเมืองสูงต้องใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการปฏิรูป shift ทิศทางประเทศไปสู่ทิศทางที่ต้องการ ถ้าไม่ใช้จังหวะนี้ ท่านจะไม่มีจังหวะอีกแล้ว ฉะนั้น ตอนนี้ต้องทำ แต่เวลาจะทำ ต้องถามตัวเราเองว่าเรารู้เรื่องพอหรือเปล่า ถ้าเรารู้เรื่องไม่พอ ต้องปรึกษารัฐบาลเพื่อให้เห็นใจซึ่งกันและกัน และร่วมกันทำมันก็จะเห็นทางเดินเดียวกัน pressure ก็ไม่ค่อยมี เกมทำงานแล้วทุกคนก็เข้าใจ แล้วได้ผลด้วย อยากให้ร่วมมือกัน คือดวงของท่านกับดวงของผมสมพงษ์กัน ปีที่แล้วพยายามจะมากำกับดูแลสำนักงานงบประมาณ แต่ไม่ได้ดู ปีนี้ได้ดูแล้วดวงสมพงษ์กัน เกือกลูกกันได้ ฉะนั้น ไม่มีปัญหา

ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ (นายพรชัย นุษสสุวรรณ) : กราบเรียนท่านรองนายกรัฐมนตรี จริง ๆ แล้ว อย่างที่ท่านเป็นห่วง ซึ่งเราก็ได้ส่งทีมงานเข้าไปดูหลายกระทรวงแล้ว เช่น กระทรวงคมนาคม เราส่งไปแล้ว ยังมีอีกหลายกระทรวงที่เราส่งทีมงานไป โดยมีที่ปรึกษาสำนักงานงบประมาณ (นายสมนึก พิมลเสถียร) มีหน่วยสำนักงานบริหารโครงการปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณ (สปง.) เข้าไปช่วยเรื่องปรับระบบงบประมาณ ช่วยสร้างความเข้าใจ ช่วยวาง strategy ให้ แต่เข้าไปช่วยได้ไม่มากนัก ตามที่ร้องขอจากรัฐมนตรีประมาณ 4 - 5 กระทรวง แต่ยังไม่ได้ลงลึกไปมาก เพราะฉะนั้นถือเป็นนโยบายที่สำนักงานงบประมาณจะนำไปดำเนินการต่อ เพราะจริง ๆ แล้ว เราต้องการทำความเข้าใจตรงนี้มากที่สุด ต้องเริ่มที่ความเข้าใจของกระทรวง ทำยุทธศาสตร์ที่ถูกต้องเสียก่อน ก่อนที่จะจัดทำงบประมาณใหม่ แต่ปีเนี้ยเวลามันกระชั้นเกินไป อย่างไรก็ตาม เราได้ส่งทีมงานไปช่วยหลายแห่งได้ผลดีตามสมควร เพราะค่าของงบประมาณปีเนี้ยเสนอมาถูกต้องแล้วหลายกระทรวง

รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) : ใช้รองนายกรัฐมนตรี ให้เป็นประโยชน์หลาย ๆ ท่าน ช่วยกัน

ศ. ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช : อยากตั้งข้อสังเกตว่า ที่เราพบปัญหาแบบนี้ และงบประมาณเกินไป 4 แสนล้านบาท เป็นเพราะว่า

1. พอเราไปบอกว่ามียุทธศาสตร์ 5 ยุทธศาสตร์ กระทรวงทั้งเก่าและใหม่ ก็เลยจับสิ่งที่ตัวเคยเสนอ โดยเอายุทธศาสตร์เป็นกรอบ เหมือนกับเสนอแผนพัฒนามา ใส่เข้าไปใหม่หมดเลย
2. กระทรวงไม่เข้าใจในเรื่องงบประมาณแบบบูรณาการ แต่จุดสำคัญที่สุด สำนักงานงบประมานน่าจะชี้แจง คืองบประมาณแบบบูรณาการ เป็นแนวทาง เป็น approach ไม่ใช่ประเภทเวลานี้เขาเองบปกติมา บบูรณาการก็เสนอมาอีกอันหนึ่ง เหมือนกับมีงบ 2 ประเภท งบประมาณที่เราเห็น 75% แล้ว บูรณาการมา ซึ่งจริง ๆ แล้ว งบประมาณมันไม่มี ลักษณะที่ว่าใครเป็นเจ้าของภาพ หรือใครเป็น hub หรือมันจะ cross ไปทางขวางอย่างไร ฉะนั้น เวลาเรามีกระทรวง cluster ขึ้นมา งบประมาณมันก็เลยเพิ่มสูงมากขึ้น ทั้ง ๆ ที่จริง ๆ แล้วควรจะแยกระหว่าง strategic กับ non- strategic ได้ เพราะเวลานี้ถ้า

เราดูไปในรายละเอียดจริงๆ แม้กระทั่งสภาที่มีปัญหาเถียงกันเมื่อเร็ว ๆ นี้ อะไรที่เป็นยุทธศาสตร์ ใส่มาหมดเลย แม้กระทั่งเรื่องพิธีการ อะไรต่ออะไร เขาใส่มาหมด แยกลงใน 5 ยุทธศาสตร์หมดเลย อันนี้สำคัญ ปีนี้อาจไม่ทัน ปีหน้าคงต้องไปดูให้ดีกว่านี้ ตอนนี้เราลองทำตัวอย่างของงบวิจัยและพัฒนามาให้เห็น งบวิจัยและพัฒนาที่รองนายกรัฐมนตรี (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) ดูอยู่ที่ประสานงานกันทางฝ่ายนี้ ให้เห็นวิธีการคิดสิ่งที่เรียกว่าบูรณาการ หรือที่เป็น strategic กับ non - strategic นั้น มันเป็นอย่างไรรู้ก็อยากจะฝากไว้ด้วย

ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ (นายพรชัย นุษสสุวรรณ) : ที่อาจารย์ชัยอนันต์พูดถูกต้องเลยคือ ส่วนราชการเข้าใจว่า งบบูรณาการเป็นงบต่างหาก คือ สิ่งที่รัฐบาลจัดให้ต่างหาก เรื่องบูรณาการ ได้มอบท่านรองผู้อำนวยการให้ทำความเข้าใจกับส่วนราชการเมื่อมีการประชุมร่วมกัน อาจได้ผลบ้าง เวลาเราไปประชุมและร่วมทำงานกับเขา เป็นที่เข้าใจ แต่ส่วนมากยังเข้าใจผิด จะรับข้อสังเกตท่านไปดำเนินการต่อไป

รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) : ต้องขอบคุณอีกครั้ง ที่ตลอดเวลา 2 ปี ที่ผ่านมา ได้ช่วยเหลือ และร่วมมือกันทำงาน ก็คงมีงานที่ต้องทำอีกมาก มีอะไรก็ฝากบอกท่านผู้อำนวยการฯ มายินดีที่จะให้การสนับสนุนอยู่แล้ว เมื่อก็ได้เรียนท่านว่า ให้มีงบในการพัฒนาบุคลากรให้มากขึ้น เพราะ function มันเป็น brain เป็น staff ขอขอบคุณอีกครั้งหนึ่ง

ที่มา : ถอดเทปการประชุมในโอกาสที่รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)
ตรวจเยี่ยมสำนักงานงบประมาณ วันพุธที่ 26 มีนาคม 2546
สำนักอำนาจการและบริหารทั่วไป